LEOPARDIGEKKO

Eublepharis macularius
(Engl. Leopardgecko)

Leopardigekko kuuluu liskojen alalahkoon (*Sauria*) ja siinä silmäluomellisiin gekkoihin (*Eublepharidae*). Leopardigekko on epäilemättä yksi suosituimmista terraariossa pidettävistä liskolajeista, eikä syyttä. Se on kauniin värinen, kasvaa noin 25 cm pituiseksi ja saattaa hyvällä hoidolla saavuttaa terraario-oloissa jopa 20 vuoden iän.

Leopardigekon levinneisyysalue luonnossa on Iran, Afganistan, Pakistan ja Intia.

Leopardigekko poikkeaa monista muista gekoista, sillä sen varpaissa ei ole tarttumalevyjä ja sillä on silmäluomet.

Pohjaväriltään lisko on vaalea, joskus hieman kellertävä ja siinä on tummia pisteitä, laikkuja ja raitoja. Poikasväriltään normaalin värinen leopardigekko on raidallinen.

Nykyään leopardigekosta on saatavilla toinen toistaan kauniimpia värimuunnoksia, Suomessakin eri värimuunnoksia on tarjolla useita.

TERRAARIO

Leopardigekko ei kykene kiipeilemään lasiseinää pitkin, toisin kuin monet muut gekot. Terraarion pohjapinta-ala on siis korkeutta tärkeämpää. Jonkinasteinen minimimitta yhdelle gekolle on 80x50x40 cm mutta isompi on aina parempi. Mikäli majoitat useamman gekon samaan terraarioon, tilantarve kasvaa. Muista tarkistaa, että terraario on ehdottoman pakovarma. Kysy tarvittaessa neuvoa jo ostotilanteessa Faunattaren henkilökunnalta.

Leopardigekot tulevat mainiosti toimeen yksinään, eivätkä ne kaipaa lajitoveria. Niitä voidaan pitää myös ns. haaremissa, jossa on yksi koiras ja useampia naaraita tai useampia naaraita yhdessä. Pareittain pidettynä koiras usein ahdistelee naarasta jatkuvilla paritteluyrityksillään, mikä rasittaa molempia liskoja ja naaras voi menehtyä jatkuvaan munimiseen. Suositeltavinta onkin sijoittaa jokainen lisko omaan asumukseensa. Jos kuitenkin asutat useita gekkoja samaan terraarioon, pidä vain suunnilleen samankokoisia yksilöitä samassa terraariossa ja tarkkaile, että kaikki saavat syödäkseen. Älä koskaan sijoita samaan terraarioon kahta koirasta, sillä ne todennäköisesti tappelevat ja koska suljetussa tilassa heikompi koiras ei pääse poistumaan vahvemman reviiriltä, voivat tappelut jatkua niin kauan että heikompi yksilö kuolee.

TERRAARION SISUSTUS

Leopardigekolle on helppo sisustaa erittäin kaunis terraario. Voit rakentaa siihen itse kivistä aavikkomaisemaa muistuttavan taustan ja muotoilla vaihtelevan aavikkomaiseman esimerkiksi savi-hiekka sekoituksella.

Pohjamateriaaliksi luonnollisin on ns. termiittihiekka (esimerkiksi JBL TerraSand, punainen), muotoiltava hiekka, jonka seassa on savea ja joka kovettuu kuivuessaan vastaamaan hyvin pitkälti leopardigekkojen luonnollisen elinalueen alustaa. Myös kivilaattaa, muovimattoa tai erilaisia matelijoille suunniteltuja terraariomattoja voidaan käyttää, tällöin on kuitenkin hyvä tarjota liskolle kaiveluma-teriaaliksi esimerkiksi hiekan ja turpeen sekoitusta erillisessä kaiveluastiassa.

Pelkkää hiekkaa käytettäessä tulee seurata liskon käyttäytymistä ja vaihtaa pohjamateriaali heti, jos lisko alkaa syödä hiekkaa, sillä hiekka voi pakkautua suoleen ja aiheuttaa pahimmillaan kohtalokkaan suolitukoksen

Alle puolivuotiaalle liskolle suositellaan pohjalle esimerkiksi mattoa tai paperia tms.

JBL TerraSand (HUOM! vain punainen) sisältää savea, jonka ansiosta hiekkaa voi muotoilla ja se kovettuu kuivuessaan, eikä siitä irtoa irtonaista hiekkaa

Sisustukseen hyviä somisteita ovat tekokaktukset, kivet, kaarnanpalat, juurakot jne, jotka myös luovat terraarioon luonnollisia piilopaikkoja. Piilopaikoiksi soveltuvat hyvin myös lemmikkieläinliikkeissä myytävät luolat.

Kaikki rakennelmat tulee tehdä turvallisiksi liskoille, sillä liskot voivat romauttaa esimerkiksi huterat kivikasat helposti ja jäädä niiden alle puristuksiin.

Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar

Laita raskaat kivet ja juurakot suoraan pohjalasin päälle, jotta liskot eivät ryömi niiden alle. Akvaariosilikonia käyttäen voitkin liimata kivistä tukevia, luonnollisen näköisiä rakennelmia.

Kasvit luovat terraarioon piilopaikkoja ja tuovat luonnonmukaisen ilmeen. Voit käyttää muovi –ja silkkikasveja, tai aitoja kasveja. Terraarioon ei tule laittaa aitoja kaktuksia tai muita teräviä tai piikikkäitä kasveja, sillä liskot voivat vahingoittaa itsensä niihin. Mikäli kuitenkin haluat kaktuksia terraarioon, useiden lemmikkieläinliikkeiden valikoimasta löytyy erilaisia tekokaktuksia.

Erilaisilla juurakoilla saat aavikkoterraarioon kauniin, luonnollisen ilmeen.

OLOSUHTEET

Leopardigekot ovat kotoisin alueilta, jossa ne saavat jonkin verran auringonvaloa myös piiloihinsa. Siksi terraarioon on hyvä sijoittaa vähintään 2% UVB:ta sisältävä UVB-loisteputki (esimerkiksi ExoTerra 2% UVB-putki), joita myydään lemmikkieläinliikkeissä. UVB -säteily on liskoille tärkeää, sillä sen avulla ne pystyvät kehittämään elimistössään D3-vitamiinia, joka vaikuttaa kalsiumin imeytymiseen niiden elimistöön. Kalsium vaikuttaa mm. luuston kehittymiseen, aineenvaihduntaan ja mahdolliseen munintaan. UVB-valo ei kuitenkaan usein sovi albiinovärimuodoille.

Valon avulla lisko pystyy myös erottamaan eri vuorokaudenajat toisistaan. Huomaa, että UV-säteet eivät tule lasin läpi, joten lamppu sijoitetaan joko terraarion sisäpuolelle tai esim. verkkokaton päälle.
UVB-putki vaihdetaan uuteen 6-12kk välein valmistajan ohjeen mukaan, sillä niiden UVB-teho heikkenee käytön myötä.

Peruslämpötila terraariossa saa olla noin 25 astetta, lämmittelypaikalla lämpötila saa kohota 35 asteeseen. Koska leopardigekot ovat hämäräaktiivisia, eivätkä yleensä lähde päivisin piiloistaan paistattelemaan päivää, on luonnollisinta, että lämpö tulee alhaalta päin. Lämmönlähteenä käytetään siis esim. lämpömattoa tai lämpökaapelia. Sijoita yksi piilopaikoista terraariossa lämmönlähteen kohdalle. On olemassa myös keraamisia lämpölamppuja, joissa ei ole valoa lainkaan, myös näitä voidaan käyttää leopardigekoilla.

Yöksi myös lämmitys sammutetaan ja lämpö saa laskea noin 20 asteeseen. Valaistus ja lämmitys on helpointa pitää säännöllisinä ajastimen avulla.

Koska leopardigekot ovat kotoisin kuivilta seuduilta, tulee terraarion sumuttelussa olla maltillinen. Monesti terraariota ei tarvitse sumutella lainkaan, liian korkea ilmankosteus on vain haitaksi.

Terraarioon on sijoitettava vesiastia vaikkakaan liskot eivät kovin usein vettä juokaan. Vesiastian vesi on pidettävä puhtaana.

RAVINTO

Leopardigekko on hyönteissyöjä. Ruokalistaan kuuluvat keskikokoiset ja isot sirkat, jauhomadot, jättijauhomadot, vahakoin toukat, pienet torakat ja muut hyönteiset. Voit myös itse pyydystää hämähäkkejä, pieniä perhosia, toukkia ym. Mitä monipuolisemmaksi ruokavalion saat, sen parempi.

Paksu häntä viestii hyvästä ravitsemustilasta, sillä gekko käyttää häntäänsä ravintovarastonaan.

Mikäli leopardigekko tarvitsee esim. muninnan tai aliravitsemuksen takia ylimääräistä energiaa, voidaan tarjota myös sulatettuja hiiren poikasia, ns. pinkkejä. Terveelle eläimelle ne ovat kuitenkin liian tuhtia ruokaa jatkuvaan ruokavalioon.

Liskot on hyvä ruokkia poikasina joka päivä tai joka toinen päivä, täysikasvuiset liskot voidaan ruokkia kaksi, kolme kertaa viikossa. Sopiva ruoka-määrä on ruokaeläinten koosta riippuen 3-4 ruokaeläintä liskoa kohti.

Alle puolivuotiaille eläimille monivitamiini ja kalkki tarjotaan jokaisen ruokintakerran yhteydessä, vanhemmille kerran viikossa riittää. Tarjoa monivitamiinijauhe ja kalkkijauhe pyöräyttämällä ruokaeläimet vitamiini-kalkkijauheessa ennen ruokintaa Kalsiumjauhetta on hyvä pitää aina tarjolla erillisessä astiassa.

LISÄÄNTYMINEN

Leopardigekkoa on jo pitkään lisäännytetty menestyksekkäästi terraario-oloissa. Sukukypsiksi liskot tulevat noin 1-1,5 vuoden iässä, mahdollisesti aiemminkin, mutta liian nuoria liskoja ei pidä lisäännyttää.

Sukupuolet voi täysikasvuisista yksilöistä erottaa suhteellisen helposti. Vertaile liskojen peräaukon tuntumassa, takajalkojen sisäsivuilla olevia rauhasrivejä: koiraalla V:n muotoinen rauhasrivi on selkeästi näkyvissä. Lisäksi koiraan viemärisuolen eli kloaakin takana erottuvat koiraan hemipenispullistumat selkeinä kohoumina. Koiraat ovat yleensä rakenteeltaan naaraita raskasrakenteisempi ja niiden pää on leveämpi kuin naarailla, tosin aina sukupuolta ei voi luotettavasti päätellä vain ulkonäöstä.

Lisääntyäkseen liskot kaipaavat talvilevon, mutta lisäännyttäminen voi onnistua ilmankin. Marraskuusta joulukuuhun terraarion lämpötilaa lasketaan siten että päivälämpötila on

Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar

noin 20 astetta ja yölämpötila noin 15 astetta. Valaistuksen määrää vähennetään kahdestatoista tunnista kahdeksaan tuntiin. Talvilevon ajaksi liskojen ruokinnan määrää tuntuvasti vähennetään. Puhdasta juomavettä tulee olla jatkuvasti liskojen saatavilla.

Tammikuussa terraarion lämpötila ja valaistusaika palautetaan hiljalleen normaaliksi. Parittelu tapahtuu piakkoin lämpötilan noston jälkeen ja munat munitaan kesään mennessä.

Leopardigekot munivat 1-2 pehmeäkuorista munaa kerrallaan, kolmesta viiteen kertaan vuodessa. Munat voi kantoajan loppupuolella usein erottaa naaraan vatsasta. Naaras munii munat kosteaan paikkaan, kuten turveastiaan.

Munitut munat on hyvä siirtää erilliseen haudonta-astiaan, jonka pohjalla on kosteaa vermikuliittia. Munien siirrossa tulee olla varovainen, niitä ei saa kääntää vaan ne tulee siirtää täsmälleen siinä asennossa kuin ne on munittu. Munat haudataan vermikuliittiin siten, että noin puolet munasta jää vermikuliitin yläpuolelle.

Muutaman viikon ikäinen poikanen

Poikaset kuoriutuvat yleensä noin kahden kuukauden kuluttua muninnasta, kun haudontalämpö on noin 28-30 astetta. Haudontalämpötila vaikuttaa myös poikasten sukupuoleen, n. 28-30 asteen lämpötilassa kuoriutuu sekä koiraita että naaraita, viileämmässä haudotuista naaraita ja lämpimämmässä koiraita. Poikkeukset ovat kuitenkin aina mahdollisia, joten poikasten sukupuolen voi määrittää luotettavasti vasta niiden kasvettua riittävän suuriksi.

Huomioithan että tämä lisääntymisohje on tiivistetty, joten tutustu huolellisesti lajin lisäännyttämiseen jo etukäteen.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Toisin kuin nisäkkäät eivät matelijat odota hoitajaltaan yhteisiä seurusteluhetkiä. Liiallinen käsittely saattaa pahimmassa tapauksessa aiheuttaa niille stressiä, josta saattaa seurata ruokahaluttomuutta ja muita ongelmia. Jos lisko lakkaa pitkäksi aikaa syömästä, käyt-täytyy oudosti tai on sairaan oloinen, ota yhteyttä matelijoihin perehtyneeseen eläinlääkäriin.

Yllättävien tilanteiden varalle on hyvä selvittää etukäteen, mistä löydät matelijoiden hoitoon perehtyneen eläinlääkärin.

Huolehdi hygieniasta, monet matelijat saattavat kantaa luonnollisena suolistobakteerinaan salmonellabakteeria.

Teksti ja kuvat © Faunatar-ketju. Ohjeen jakaminen ja kopiointi sallittu ainoastaan Faunatar-ketjun myymälöille.